

УДК 663.5

Оксентюк Р.А. – к.е.н., асист., Шевчук А. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СПИРТОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Oksentuk R.A., PhD, Shevchuk A.

CURRENT PRIORITIES OF ENTERPRISES UKRAINE ALCOHOL INDUSTRY

Однією з найсуттєвіших і водночас складних проблем у процесі становлення трансформаційної економіки в Україні є залучення й ефективного використання ресурсного потенціалу. Акумулюючи підприємницькі та державні ресурси, забезпечуючи доступ до сучасних технологій управління, ефективне використання ресурсів не тільки сприяє формуванню вітчизняних товарних ринків, а й поживляє інвестиційні надходження в країну. Кризовий стан, в якому знаходиться у теперішній час вітчизняна спиртова галузь, вимагає здійснення суттєвих реформ у спиртовому виробництві. Так, потребує серйозного перегляду питання державної монополії на виробництво та реалізацію спирту етилового; низький рівень якості менеджменту та маркетингу керівників спиртових заводів; розвиток сировинної бази для виробництва спирту та багато інших. Ринок спиртової галузі є достатньо привабливим з точки зору прибутковості, тому кожна з фірм-конкурентів прагне збільшити свою частку ринку та завойовувати іноземні ринки, що дозволяє ступінь завантаження їхніх виробничих потужностей. Активна позиція кожного виробника призводить до тенденцій посилення конкуренції в галузі.

На сьогоднішній день підприємства спиртової галузі працюють рентабельно і з року в рік нарощують виробництво продукції. Проте ці підприємства не доотримують значну частку прибутку за рахунок виробництва й реалізації лише спирту, а не виробів з нього. Виробництвом алкогольних виробів в основному займаються приватні посередники, які займають ліву частку ринку України. З року в рік експорт алкоголю з держави зростає, що приносить для виробників алкогольних виробів надприбутки. Це дозволяє виробникам лікєро-горілчаної продукції втримуватись на плаву і направляти до державного бюджету значні надходження. Підприємства галузі замість того, щоб займатися виробництвом завершеного продукту, віддали цю можливість приватним організаціям. Це викликано рядом об'єктивних та суб'єктивних причин, таких як недосконалість виробничого менеджменту цих підприємств і значне лобіювання нечесними заходами власних інтересів приватних підприємств. З одного боку, виробництво спирту забезпечує економічну безпеку і технологічну незалежність країни. Таким чином, спирт – один з бюджетоформуєчих продуктів. Проте, як показує практика, розвиток підприємств, що знаходяться у приватній власності, у наш час іде більш інтенсивно. До того ж алкогольні напої, виготовлені на власному спирті, відрізняються за органолептичними, економічними показниками, що робить їх більш конкурентноспроможними та відкриває ринок експорту високоякісних алкогольних напоїв.

В економіці України ринок алкогольної продукції займає вагоме місце. Сьогодні вітчизняна спиртова промисловість за рік може випускати більше 60 млн. дал спирту. Ставиться завдання покращити якісні показники спирту та горілки, знизити їх собівартість та підвищити ефективність переробки. На сьогодні усі питання, які пов'язані з виробництвом, реалізацією та споживанням етилового спирту та алкогольних напоїв в Україні, регулюються державою. Проте саме зараз доробляється

законопроект про передачу спиртових заводів у приватну власність, що дозволяє будівництво спиртових заводів у безпосередній близькості до підприємств-виробників лікєро-горілочаних виробів.

На сьогодні надзвичайно важливим фактором для спиртової промисловості є проблема зниження собівартості кінцевого продукту – харчового етилового спирту, покращення його якісних показників, а, отже, і покращення економічних та органолептичних показників лікєро-горілочаних напоїв. Етиловий спирт є привабливий у використанні з точки зору горючого для транспортних засобів. Якщо розглянути закордонний досвід використання етилового спирту як транспортного палива, то можна виділити такі позитивні моменти: низька собівартість, екологічно чистий вид палива, ресурсозберігаючий фактор, економічна вигода від великих продажів продукту. Отже, усі позитивні сторони для економіки країни освітлені. З точки зору привабливості для окремих підприємств-виробників спирту теж є свої позитивні сторони: спирт як багатотоннажний продукт промисловості країни є великоприбутковим, до того ж відпадають витрати підприємств на повторне перероблення отриманого низькоякісного спирту. Обмеженість внутрішнього ринку харчового спирту висуває на перший план завдання пошуку нових альтернативних можливостей застосування етилового спирту.

Надзвичайно велике значення у розвитку спиртової промисловості України має зниження дефіциту енергоносіїв шляхом розроблення та впровадження у виробництво ресурсо- та енергозаощаджуючих технологій нового покоління. Резервом зниження витрат енергії та сировини є максимальна утилізація вторинних енергетичних ресурсів, оптимізація всіх технологічних процесів за допомогою математичного моделювання та комп'ютеризації. Основним завданням економіки України в умовах ринку є трансформація принципів управління та функціонування виробничих систем на основі впровадження інноваційних технологій, які відкривають нові можливості підвищення ефективності виробництва. Сучасні тенденції, що існують в світі при використанні продукції спиртової промисловості, дозволяють вирішити низку взаємопов'язаних проблем соціального й екологічного характеру. Одним з основних напрямків розвитку спиртової галузі є переорієнтація частини виробничих потужностей на виробництво біопалива. Також останнім часом все більшої значущості набувають технології, спрямовані на покращення якості пального із використанням високооктанових кисневмісних добавок до бензинів, що дозволяє відносити сумішеві бензини до біопалив. Вирішення цієї проблеми дозволить паралельно вирішити низку проблем галузей різних галузей, а саме – енергетики та нафтопереробки. Також застосування високооктанових кисневмісних добавок до бензинів при виробництві біопалива дозволить значно покращити екологічну ситуацію, особливо у великих містах.

Література:

1. Губенко Н. Ю. Сучасні тенденції розвитку спиртової та цукрової промисловості України [Текст] / Н. Ю. Губенко, І. К. Шматкова // Пропозиція. – 2012. – №5. – С. 27-32.
2. Мельничук О. І. [Текст] Проблеми та перспективи розвитку спиртової галузі України в контексті виробництва біопалива / О. І. Мельничук // Економіка і держава – 2012. – № 2. – С. 15-21.
3. Нагорний Є. І. Інноваційні напрями розвитку підприємств цукрової та спиртових галузей харчової промисловості / Є. В. Нагорний // Проблеми науки. – 2011. №1. – С.37-40.